

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/56/2018
Identifikačné číslo spisu: 5116221431
Dátum vydania rozhodnutia: 25.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5116221431.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého E., narodeného XX. januára XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové mesto, dieťa rodičov - matky L., bývajúcej v F., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mestická, Slovíková, s. r. o., so sídlom v Žiline, Hviezdoslavova 6, IČO: 36 421 910, a otca G., bývajúceho v U., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Žilina, zastúpeného Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, advokátom so sídlom v Žiline, ul. Jána Reka 13, za účasti Okresnej prokuratúry Žilina, so sídlom v Žiline, Moyzesova 20, o návrhu starých rodičov G. a Q., oboch bývajúcich v U., zastúpených Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, advokátom so sídlom v Žiline, ul. Jána Reka 13, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 21 P 209/2016, o dovolaní starých rodičov proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2017 sp. zn. 7 CoP 60/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 19. septembra 2017 č. k. 21 P 209/2016-365 zamietol návrh starých rodičov maloletého E. na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadali, aby súd dočasne zveril maloletého E. do ich starostlivosti. Súd prvej inštancie nepovažoval dôvody uvádzané starými rodičmi na nariadenie neodkladného opatrenia za zmenu pomerov, ku ktorej by došlo od posledného rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia - uznesením Okresného súdu v Žiline z 22. septembra 2016 č. k. 21 P 209/2016-98 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo 7. decembra 2016 sp. zn. 11 CoP 72/2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2017 sp. zn. 4 Cdo 72/2017, ktorým bol maloletý E. dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima. Súd prvej inštancie konštatoval, že tvrdenia starých rodičov o zmene pomerov v tom, že maloletý nastupuje na základnú školu, je dlhodobo v ich domácnosti kde má

vytvorené stabilné prostredie, nemožno považovať za osvedčenie skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že maloleté dieťa je ohrozené.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj len „odvolací súd“) na odvolanie starých rodičov maloletého dieťaťa uznesením z 27. októbra 2017 sp. zn. 7 CoP 60/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Na doplnenie správnosti uznesenia súdu prvej inštancie odvolací súd dodal, že súdna prax umožňuje, pokiaľ nastala po poslednom rozhodnutí súdu zmena pomerov, aj iným spôsobom upraviť práva a povinnosti účastníkov konania, než ako bolo naposledy súdom rozhodnuté. Odvolací súd konštatoval, že v danej prejednávanej veci však takéto okolnosti nenastali, keďže tvrdenia starých rodičov uvádzané v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemožno považovať za zmenu pomerov na strane maloletého, ale len dlhodobo pretrvávajúci stav, na ktorý poukázal odvolací súd vo svojom poslednom rozhodnutí a ktorý ho viedol k vydaniu rozhodnutia o dočasnom zverení maloletého E. do výchovy matky. Toto zverenie sa i napriek rozhodnutiu do súčasnej doby nerealizovalo a ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, bol podnetom na strane matky na podanie návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (exekúcie) odovzdaním maloletého do jej osobnej starostlivosti.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali starí rodičia dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., a to z dôvodu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru dovolateľov skôr nariadené neodkladné opatrenie neplní svoj účel, a práve naopak účel konania starostlivosti o maloletého sa podriadiť výkonu rodičovských práv bez toho, aby v prvom rade chránilo záujem maloletého. Namietali, že odvolací súd neprihliadol na nimi predložené dôkazy, ktoré svedčia o vážnom psychickom stave maloletého, ktorý sa bojí matky, odmieta s ňou komunikovať, skrýva sa pred ňou a pod. Výkon rozhodnutia súdu, podľa ktorého je matka maloletého oprávnená prevziať ho do výchovy a starostlivosti bez rešpektovania názoru dieťaťa, je v rozpore so záujmom maloletého, ktorý doposiaľ nebral súd do úvahy. Podľa názoru dovolateľov tým porušil právo dieťaťa prejaviť svoj názor na výber sociálneho prostredia, v ktorom bude žiť, čo je v príkrom rozpore s ustanoveniami čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa. Dovolatelia z týchto dôvodov navrhli zmeniť uznesenie odvolacieho súdu a vyhovieť ich návrhu o nariadení neodkladného opatrenia a dočasnom zverení maloletého do ich starostlivosti až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina a matka vyjadrenie k dovolaniu nepodali.

5. Otec sa vo svojom vyjadrení stotožnil s dovolaním starých rodičov.

6. Prokurátor navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 C.s.p.), účastníkmi, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpenými advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., sa zaoberal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) prípustnosťou dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“). V zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže C.m.p. neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení C.s.p. pre konanie o dovolaní starých rodičov maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

10. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 C.s.p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 C.s.p., dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

11. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 C.s.p.). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C.s.p., konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

12. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním starých rodičov nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

13. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie starých rodičov maloletého dieťaťa podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.